

UNIVERZITET U BANJA LUCI
PRIRODNO-MATEMATICKI FAKULTET
ODSJEK ZA PROSTORNO PLANIRANJE
SEMINARSKI RAD:

NACIONALNI PARK ŠAR-PLANINA

Banja Luka, jun 2008. godine

NACIONALNI PARK ŠAR-PLANINA

Na krajnjem jugu Srbije duž granice s Makedonijom, prostire se planinska barijera Šar-planine, oštro morfološki ograničena nisko spuštenom Prizrenko-Metohijskom, Kosovskom i Pološkom kotlinom. Njen glavni greben dug 95 km, sagrađen od visoke površi i bočnih grebena raščlanjenih brojnim vodotocima, obuhvata preko 100 vrhova iznad 2000 m, od čega 30 vrhova prelazi 2500 m. Najviši vrhovi Šare su Titov Vrh (2747m), Mali Turčin (2707m), Bakardan (2704m), Borisovec (2675m), Čaušica (2651m), Džinibeg (2610m), Ceripašina (2531m), Kobilica (2528m) i drugi. Ljuboten (2499m) je jedini vrh u masivu koji podseća na Alpske vrhove.

Svojim gorostasnim izgledom, visinom i prostranstvom, Šara ima dominantan položaj na Balkanskom poluostrvu. Predstavlja najveći centar biodiverziteta na Balkanu. Za oko 20 endemičnih vrsta ili prirodnih rijetkosti Šara predstavlja jedino stanište na svetu.

39 000 ha strmih sjevernih padina glavnog grebena i njegovih metohijskih ogranaka Ošljaka, Ostrovice i Kodža Balkana, proglašeno je za Nacionalni park 1986. godine u privremenim granicama. Nakon detaljnih istraživanja i valorizacije područja, stručnjaci predlažu proširenje granica na oko 70 000 ha ovog jedinstvenog centralnobalkanskog masiva.

Sa više od 100 cirkova, konzerviranim tragovima kretanja leda i njegovog otapanja tipski oblikovanim valovima, očuvanim bedemima džinovskih morena u dolinama, brojnim glacijalnim jezerima i raznovrsnim mikro oblicima glacijalnog reljefa, Šar-planina predstavlja pravi muzej glacijalnog reljefa pod otvorenim nebom. Šara obiluje većim brojem ledničkih jezera, brojnim planinskim potocima i rijekama koje su bogate pastrmkom, kao i izvanrednim mogućnostima za lov, jer se na njoj nalaze stanište divokoza, medvjeda, risova i tetrijeba. Najveće jezero, od njih 39, je Bogovinsko. Skakaličko jezero je na najvećoj visini - 2320m. Jedno od poznatijih jezera je i Štrbačko (Livadičko), koje je na visini od 2060 m. U ljetnjem periodu postoji mogućnost za rekreativne šetnje, branje ljekovitog bilja, planinarenje i izlete.

Na sjeverozapadnoj strani Šare nalazi se Brezovica, poznati skijaški centar. Udaljena je 12 km od istoimenog mjesta u opštini Štrpce. Klimatski uslovi, dužina trajanja snježnog pokrivača od novembra do maja, kao i dužina, pogodni nagib i visinske razlike pojedinih staza, svrstavaju je među najpoznatije centre alpskog skijanja u Srbiji. Skijališta se nalaze na nadmorskoj visini od 2.500 m i obuhvataju 11 žičara kapaciteta 10.000 smučara na sat. Staze su uređene za sve alpske discipline, a njihova prosječna dužina je oko 3.000 m.

Stoljetne šume, raskošne livade i beskrajni pašnjaci prepuni su planinskim cvijećem, ljekovitim biljem, rijetkim vrstama divljači. Relativno visoke količine padavina i vododržljive stijene uslovljavaju pojavu guste riječne mreže i bogatstvo u izvorima i površinskim vodama. Veliki broj izvora i potočića sa hladnom i bistrom vodom su poseban kolorit ovog predela.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com